

LÄPPCANCER

© K. C. Toverud

Läppcancer utgår från det röda på läpparna vid övergången från hudkanten och slutar där slemhinnan börjar på insidan av läppen.

Cirka 150 personer får diagnosen läppcancer varje år i Sverige. Läppcancer är vanligare bland män och hos äldre. I 90% av fallen är tumören belägen på underläppen.

Riskfaktorer

Kända riskfaktorer är solexponering och piprökning.

Symtom

Läppcancer visar sig som ett sår eller en knöl inom det läppröda. Cancern kan spridas till närliggande lymfkörtlar under hakan och på halsen. Vid små tumörer mindre än två centimeter är dock spridning till lymfkörtlar ovanligt.

Utredning

Ett vävnadsprov tas från tumören i lokalbedövning och en undersökning görs av halsens mjukdelar.

Tumörer större än två centimeter utreds vidare med datortomografi och ultraljudsundersökning av halsens mjukdelar.

BEHANDLING

Kirurgi är förstahandsvalet vid läppcancer. Strålbehandling kan övervägas vid större tumörer. Om utredningen visat tecken på spridning till någon/några av halsens lymfkörtlar opereras även dessa.

Operation

Operationen sker ofta i lokalbedövning, alternativt i narkos. Oftast kan man gå hem samma dag. Om även lymfkörtlar ska opereras sker operationen i narkos och då får man stanna kvar på vårdavdelningen i ytterligare några dygn.

Operationsdagen

Vanligast är att man kommer in till sjukhuset på morgonen samma dag som operationen. Då ska man ha duschat och tvättat håret hemma på morgonen. Viktigt är också munvården, tänderna ska borstas noggrant.

Man ska vara fastande inför operationen. När fasta ska påbörjas finns angivet i kallelsen till operationen.

Efter operationen

Vanligtvis har man inte särskilt ont efter operationen, men man kan känna spänningar i såret. Om det skulle göra ont kan man ta smärtstillande medicin. Preparat innehållande acetylsalicylsyra bör dock undvikas, eftersom de kan ge upphov till blödning.

Det kan vara svårt att gapa tillräckligt för att äta fast föda under det första dygnet/de första dygna. Soppor och drycker brukar fungera bra.

Stygnen avlägsnas efter cirka en vecka på öron-, näs- och halsmottagningen eller hos distriktssköterska.

I sällsynta fall kan en infektion eller blödning inträffa efter operationen. Om komplikationer uppstår bör man höra av sig till kontaktsjuksköterska eller till sjukvårdsupplysningen 1177.

Onkologisk behandling

Om onkologisk behandling, vanligast strålbehandling eller så kallad brachyterapi rekommenderas, ges särskild detaljerad information muntligt och genom individuellt informationsmaterial.

Uppföljning

Alla patienter följs upp i fem år. Under de första två åren sker kontroller var tredje månad, därefter en gång om året under tre år. Om även strålbehandling har givits kan kontrollerna ske växelvis hos kirurgen och onkologen.